

BF-652-53-54 Seat No. _____

M. A. (Sem. - II) Examination

March/April - 2014

Sociology : Paper - EC - 204, 205, 206

1. EC - 204 : Social Movement in India

2. EC - 205 : Education & Society

3. EC - 206 : Criminology

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. EC - 204 : Social Movement in India

૧ સામાજિક આંદોલનનો અર્થ આપી, તેના પ્રકાર ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૧ સામાજિક આંદોલનમાં નેતાની ભૂમિકા સમજાવો. ૧૪

૨ પુનરુત્થાનવાદી આંદોલનનો અર્થ આપી પુનરુત્થાનવાદી આંદોલનો વિશે ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૨ વિવિધ આંદોલનને કારણે સમાજમાં આવેલ પરિવર્તનની ચર્ચા કરો. ૧૪

૩ નારી આંદોલનનો અર્થ આપી ૨૧મી સદીના નારી આંદોલનો વિશે સમજાવો. ૧૪

અથવા

૩ વેડછી આંદોલન સવિસ્તર સમજાવો. ૧૪

૪ નકસલવાદ એટલે શું ? નકસલવાદી આંદોલન સમજાવો. ૧૪

અથવા

૪ ભારતમાં ખેડૂત આંદોલન વિશે સવિસ્તર સમજાવો. ૧૪

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ સાત) ૧૪

- (૧) સામાજિક આંદોલનનો અર્થ આપો.
- (૨) નેતાના લક્ષણો જણાવો.
- (૩) સુધારણાવાદી આંદોલન એટલે શું ?
- (૪) બ્રહ્મોસમાજની સ્થાપના ક્યાં થઈ હતી ?
- (૫) એથ્નિક સમૂહનો અર્થ આપો.
- (૬) કુર્ગ લોકોનો અભ્યાસ કોણે કર્યો હતો?
- (૭) વેડછી આંદોલન કયા સમુદાય માટે હતું ?
- (૮) SEWA સંસ્થાનું પૂરું નામ આપો.
- (૯) પુનરુત્થાનવાદ એટલે શું ?
- (૧૦) એની બેસન્ટે કઈ સંસ્થા સ્થાપી હતી ?

ENGLISH VERSION

1 Give the meaning of social movement and discuss 14 its types.

OR

1 Explain the role of leader in Social Movement.

2 Give the meaning of Reawaking and discuss it. 14

OR

2 Explain the changes in society causes of various social movement.

3 Give the meaning of Women movement and explain the women movement in 21st century. 14

OR

3 Explain the "Vedchi Movement" in detail.

4 What is a Naxalism and explain the Naxalism Movement. 14

OR

4 Describe in detail the Farmer Movement in India.

5 Write in short : (any **seven**) 14

- (1) Give the meaning of social movement.
- (2) Explain the characteristics of leader.
- (3) What is a reformism movement ?
- (4) Where was the Bramosamaj established ?
- (5) Give the meaning of Ethnic group.
- (6) Who studied of Kurg people ?
- (7) Vedachi movement has related to which community ?
- (8) Give full form of "SEWA".
- (9) What is reawakism ?
- (10) Which institute was formated by Anie Besant?

2. EC - 205 : Education & Society

- ૧ શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર એટલે શું ? તેના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૧ બ્રિટિશ યુગ દરમ્યાન શિક્ષણનો સામાજિક-ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્ય સમજાવો.
- ૨ શિક્ષક એક પરિવર્તનના વાહક તરીકે સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ શિક્ષણ અને સામાજિક ગતિશીલતા સમજાવો.
- ૩ આધુનિક ભારતમાં સ્ત્રી શિક્ષણની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૩ પાયાનું શિક્ષણ અને સામાજિક વિકાસ સમજાવો.
- ૪ ઉચ્ચ શિક્ષણમાં રાજ્યની ભૂમિકા સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૪ સ્વતંત્ર ભારતમાં શિક્ષણના સમાજશાસ્ત્રનો વિકાસ વર્ણવો.
- ૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ સાત) ૧૪
- (૧) શિક્ષણના સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ.
  - (૨) શિક્ષણ વ્યવસ્થામાં સંચારમાધ્યમોની ભૂમિકા.
  - (૩) શિક્ષણનાં સામાજિક કાર્યો.
  - (૪) શિક્ષણ અને સામાજિક પરિવર્તન.
  - (૫) સામાજિકરણમાં શિક્ષણની ભૂમિકા.
  - (૬) શિક્ષણ અને કૌશલ્ય વિકાસ.
  - (૭) વ્યક્તિત્વ વિકાસ અને શિક્ષણ.
  - (૮) શિક્ષણ અને લગ્નવય.
  - (૯) શિક્ષણ અને વ્યવસાય
  - (૧૦) આધુનિક ખેતીમાં શિક્ષણનું મહત્વ.

ENGLISH VERSION

1 What is Educational Sociology ? Discuss its scope. 14

OR

1 Explain the social and historical perspective of education in British Era.

2 Discuss a role of teacher as a mediator of social change. 14

OR

2 Explain the Education and social mobility.

3 Discuss the Women Education in Modern India. 14

OR

3 Explain the Basic Education and Social Development.

4 Role of State Government in higher education. 14

OR

4 Describe the development of Educational Sociology in independent India.

5 Write in short : (any **seven**) 14

- (1) Importance of Educational Sociology.
- (2) Role of mass media in Educational System.
- (3) Social functions of Education.
- (4) Education and Social Change.
- (5) Role of education in socialization.
- (6) Education and skill development.
- (7) Personality Development and education.
- (8) Education and Marriage age.
- (9) Education and Occupation
- (10) Importance of education in Modern Education.

3. EC - 206 : Criminology

- ૧ ગુનાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી ગુનાના પ્રકારો વર્ણવો. ૧૪
અથવા
- ૧ અપરાધશાસ્ત્રનો અર્થ આપી અપરાધના વૈચારિક અભિગમમાં જણાવો.
- ૨ ગુનાનો શાસ્ત્રીય (પ્રશિષ્ટ) સિદ્ધાંત સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ ગુનાના પ્રત્યક્ષવાદી સિદ્ધાંતને વર્ણવો.
- ૩ ભારતમાં ગુના અને ગુનેગારની બદલાતી તાસીરની ખાસિયતો જણાવો. ૧૪
અથવા
- ૩ ભારતમાં સંગઠિત ગુનાનો પરિચય આપો.
- ૪ સજા એટલે શું ? સજાના સિદ્ધાંતો જણાવો. ૧૪
અથવા
- ૪ સજાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી સજાના પ્રકારો વિગતવાર ચર્ચો.
- ૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ સાત) ૧૪
(૧) પ્રોબેશન એટલે શું ?
(૨) ભારતમાં પ્રોબેશન ઓફ ઓફેન્ડર્સ એક્ટ ક્યારે અમલમાં આવ્યો ?
(૩) પેરોલ એટલે શું ?
(૪) ખુલ્લી જેલ એટલે શું ?
(૫) ગુજરાતમાં કયા બે સ્થળોએ ખુલ્લી જેલો સ્થાપવામાં આવી છે ?

- (૬) ગુનેગારોની સુધારણાનો અર્થ આપો.
(૭) જેલ જીવનની ખાસિયતો જણાવો.
(૮) ગુનેગારોની સુધારણાના પ્રકાર જણાવો.
(૯) જેલના કાર્યો જણાવો.
(૧૦) ભારતમાં કેટલા પ્રકારની જેલો છે. ?
(૧૧) ગુજરાતમાં કેટલી જેલો છે ?
(૧૨) રાજ્યની બધી જેલોના વડાને કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?

ENGLISH VERSION

1 Explain the meaning of crime and the types of crime. 14

OR

1 Give the meaning of criminology and show the thinking concepts of crime. 14

2 Elucidate the classical theory of crime. 14

OR

2 Describe the positivistic theory of crime.

3 Explain the changing profile of crimes and criminals in India. 14

OR

3 Give an account of organized crime in India.

4 What is punishment ? Explain the theories of punishment. 14

OR

4 Explain the meaning of punishment and kinds of crime.

5 Write short answers of following : (any **seven**) 14

- (1) What is probation ?
- (2) When the Probation Act of Offenders was put in practice in India ?
- (3) What is Paroal ?
- (4) What is open prisons ?
- (5) At which two places did the open prisons exist in Gujarat ?
- (6) Give the meaning of correction of criminals.
- (7) Write the features of prison life.
- (8) Explain the kinds of correction of criminals.
- (9) Write the functions of prison.
- (10) How many types of prison are existing in India ?
- (11) How many prisons are there in Gujarat ?
- (12) By what name the head of all prisons of the state is known ?